

TEMA 3: STÖDMATERIAL

Frågeguide – hur du bemöter och frågar ett barn om våld

Tänk på att när du frågar barnet om misstänkt våld så handlar det både om

- att bekräfta barnets upplevelser
- att följa upp situationen för att få mer information om vad som kan ha hänt.

Våga lyssna, ställa frågor och behåll lugnet

Det är viktigt att du vågar ställa frågor, lyssna lugnt på svaren som barnet ger och att du visar genom att bekräfta att du tror på barnet och vill höra mer om det barnet berättar.

Du kan bekräfta barnet genom att säga till exempel:

- "Jag förstår att du känner dig... arg, ledsen, rädd, orolig. Det kan kännas så"
- "Jag hör vad du berättar och det där behöver en vuxen hjälpa dig med."
- "Våld är alltid fel."
- "Det som har hänt är aldrig ditt fel."
- "Det är modigt av dig att berätta."

Tänk på att *inte* kritisera våldsutövaren inför barnet och lägg *inte* in dina egna värderingar i samtalet. Skilj på person och handlingen där det är handlingen som är fel, inte personen. Det är barnet och barnets upplevelser som hela tiden ska stå i fokus för ditt intresse. Försök att inte visa om du blir upprörd, ledsen eller arg. Det är du som ska stå för tryggheten och stabiliteten. Lyssna på barnets funderingar: om barnet exempelvis är rädd att våldet ska fortsätta eller att pappa eller mamma kommer att hamna i fängelse.

De här frågorna kan du ställa till barnet

Ställ dessa frågor om du känner vag oro för barnet

Ställ öppna frågor till barnet. Öppna frågor har inga givna svar som ja eller nej utan är till för att locka fram mer information om barnets situation. Exempel på öppna frågor är:

- ”Varför är du ledsen?”
- ”Har det hänt något hemma? Berätta.” Du kan fråga var, när och vem som har utsatt barnet, men fråga inte om detaljer.
- ”Jag ser att du inte verkar må bra, är det något du vill berätta om? Jag lyssnar gärna på dig.”
- ”Hur mår du?”
- ”Hur har du det hemma?”
- ”Jag finns här om det är något du vill berätta. Ibland kan det ha hänt något som man behöver hjälp med. Jag lyssnar gärna på dig om du vill berätta.”

Visa barnet att du finns där och vill lyssna. Var lugn och låt barnet berätta i sin egen takt. Låt barnet beskriva situationen och ställ de frågor som behövs för att du ska förstå.

Ställ dessa frågor om du känner stark oro för barnet

Här kan du behöva ställa mer direkta frågor för att kunna bedöma om barnet är i behov av skydd.

Inled med en generaliserande fråga, till exempel:

- ”Jag är van vid att prata om saker som man kan vara rädd för, till exempel om att någon gör andra illa eller beter sig dumt. Har du varit med om sådant någon gång”? Följ upp barnets svar: ”Kan du berätta mer om vad som hände?”
- En del barn har varit med om att deras mammor och pappor eller andra vuxna hemma bråkar mycket eller slåss när de är osams. Har du varit med om det någon gång? Berätta vad som hände.

Det är också viktigt att pedagogen fokuserar på den barnets egen upplevelse. Det gör du genom att ställa frågor som har du blivit rädd någon gång”, är du rädd” och så vidare.

Några exempel på direkta frågor:

- Har någon slagit, sparkat, skrämt eller dragit dig i håret? (försök använd konkreta ord som slagen, knuffat etc. Ett begrepp som gjort dig illa kan vara ett för abstrakt ord för ett litet barn)
- Jag ser att du har ett blåmärke på ryggen, vet du hur du fick det?
- Jag undrar lite, är det något som har hänt dig?
- Är du rädd för någon?

Fråga alltid om våldet pågår nu

Sammanfatta för barnet vad hen berättat och fråga om du förstått det rätt.